సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

1957

సెప్టెం

మౌలానా అబ్దుల్ షకూర్

వర్సెస్

రిఖాబ్ చంద్ మరియు మరొకరు

(ఎస్.ఆర్. దాస్, ప్రధాన న్యాయమూర్తి. వెంకటరామ అయ్యర్, బి.పి. సిన్హా, జె.ఎల్.కపూర్ మరియు ఎ.కె. సర్కార్, న్యాయమూర్తులు)

ఎన్నికల వివాదం – ఎన్నికలకు అనర్హత – "ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయం" – దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ పాఠశాల ,మేనేజర్ ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయం – దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ చట్టం, 1955 (36/1955), విభాగములు 4(1), 5, 6, 9, 11, 20 – భారత రాజ్యాంగం, ఆర్టికల్ 102(1) (ఎ).

అప్పీలుదారు దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ చట్టం , 1955 నిబంధనల ప్రకారం ఏర్పడిన ఒక కమిటీ ఆధ్వర్యంలో నడిచే పాఠశాల నిర్వాహకుడు . దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ నిర్వాహకుడుగా అతను నియమించబడ్డాడు మరియు రూ. నెలకు 100. ఎలక్టోరల్ కాలేజ్ ఆఫ్ అజ్మీర్ ద్వారా కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్స్‌కు ఎన్నికయ్యారు మరియు మొదటి ప్రతివాది , విజయవంతం కాని అభ్యర్థి, ఎన్నికలపై సవాలు చేశారు అప్పీలుదారు ఎన్నికల సమయంలో ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్న కారణం పై మరియు కాబట్టి , భారతదేశం రాజ్యాంగంలోని 102(1) (ఎ) ఆర్టికల్ దృష్టిలో పార్లమెంట్ సభ్యునిగా ఎంపిక చేసుకోవడానికి అనర్హుడయ్యాడు . భారత ప్రభుత్వం చట్టంలోని 5 మరియు 9 విభాగముల కింద, నిర్వహణ కమిటీ సభ్యుల నియామకం మరియు తొలగింపు అధికారం మరియు కమిటీతో సంప్రదించి నిర్వాహకుడిని నియమించే అధికారం కూడా ఉందని మొదటి ప్రతివాది ఇంటర్ ఎలియా(ఇతర విషయాల గురించి) కోసం వాదించారు , అప్పీలుదారు ప్రభుత్వ నియంత్రణ మరియు పర్యవేక్షణలో ఉన్నాడు మరియు అందువల్ల అతను భారత ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నాడు . కానీ అప్పీలుదారు భారత ప్రభుత్వంచే నియమించ బడలలేదు లేదా దాని ద్వారా తొలగించదగినది కాదు లేదా అతని జీతం ప్రభుత్వం నిర్ణయించలేదు మరియు అది దుర్గా ఎండోమెంట్ నిధుల నుండి చెల్లించారు.

వివరించినది అప్పీలుదారు తన నియామకాన్ని చట్టబద్ధమైన సంస్థగా ఉన్న ఒక కమిటీ కింద కలిగి ఉన్నాడు మరియు ఆర్టికల్ 102 (1) (ఎ) భారత రాజ్యాంగం యొక్క అర్థంలో భారత ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని 'హోల్డర్' గా పరిగణించలేము. దీని ప్రకారం అప్పీలుదారు ఎన్నిక చెల్లుబాటు అయ్యింది.

శివానందన్ శర్మ వర్సెస్ పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్, (1955) 1 ఎస్సిఆర్ 1427, ప్రత్యేకించబడింది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం.335/1957.

ఎలక్షన్ ట్రిబ్యునల్, అజ్మీర్ యొక్క జనవరి 31, 1957 నాటి తీర్పు మరియు ఆర్డర్ నుండి ప్రత్యేక అనుమతి ద్వారా అప్పీల్, ఎన్నికల దరఖాస్తు నం.2/1956.

అప్పీలుదారు కోసం *ముకత్ బిహారీ లాల్ భార్గవ* మరియు *నౌనిత్ లాల్.*

వ్యక్తిగతంగా ప్రతివాది నం. 1.

1957. సెప్టెంబరు 12. కింది న్యాయస్థానం తీర్పును వెలువరించినవారు

కపూర్, న్యాయమూర్తి. – ఇది జనవరి 31, 1957 నాటి ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ యొక్క ఉత్తర్వు నుండి వచ్చిన అప్పీల్, అప్పీలుదారు మౌలానా అబ్దుల్ షాకూర్ ఎన్నికను పక్కన పెట్టింది. అజ్మీర్ రాష్ట్ర శాసనసభను ఏర్పాటు చేసిన 30 మంది సభ్యులతో కూడిన ఎలక్టోరల్ కాలేజ్ ఆఫ్ అజ్మీర్ ద్వారా కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్స్‌కు ఎన్నికయ్యారు. ఈ అప్పీల్‌లో ప్రతివాది నంబర్ 1 గా ఉన్న ఇతర అభ్యర్థికి అనుకూలంగా 7 పోల్ కాగా అతనికి 19 ఓట్లు వచ్చాయి. పోల్ చేయబడిన మొత్తం చెల్లుబాటు అయ్యే ఓట్ల సంఖ్య 26 మరియు చెల్లని ఓట్లు 3 ఉన్నాయి. ఎన్నికల ఫలితం మార్చి 31, 1957న అధికారిక గెజిట్‌లో అప్పీలుదారు ఎన్నికను ప్రకటిస్తూ ప్రచురించబడింది. విఫలమైన అభ్యర్థి, ప్రస్తుత మొదటి ప్రతివాది, మే 2, 1956 న తన ఎన్నికల దరఖాస్తును దాఖలు చేశారు. దరఖాస్తులోని అన్ని ఆరోపణలను పేర్కొనాల్సిన అవసరం లేదు, ఎందుకంటే పార్టీల మధ్య ప్రధాన వివాదం విజయవంతమైన అభ్యర్థి, ప్రస్తుత అప్పీలుదారుని నిర్వహించాలా వద్దా అనేది, ప్రభుత్వం కింద "లాభం యొక్క కార్యాలయం". 1956 మార్చి 22న ఆక్షేపణీయ ఎన్నికలు జరిగాయి.

ఫిబ్రవరి 17, 1956న విడుదల చేసిన నోటిఫికేషన్ ద్వారా, అభ్యర్థిత్వానికి నామినేషన్‌లను ఫిబ్రవరి 28, 1956 మరియు మార్చి 1, 1956 మధ్య దాఖలు చేయాలి. పరిశీలనకు తేదీ మార్చి 5, 1956 మరియు పోలింగ్ మార్చి 22, 1956. అప్పీలుదారు ఫిబ్రవరి 28, 1956 న రెండు నామినేషన్ పత్రాలను దాఖలు చేశారు, మరియు మూడవది మార్చి 1, 1956న దాఖలు చేశారు. ప్రతివాది రిఖబ్ చంద్ జైన్ కూడా మార్చి 1, 1956 న తన నామినేషన్ పత్రాలను దాఖలు చేశారు. మార్చి 5, 1956 న, ప్రతివాది రిఖబ్ చంద్ జైన్ నిర్దిష్టంగా లేవనెత్తారు. అప్పీలుదారు నామినేషన్ చెల్లుబాటుపై అభ్యంతరాలు, ప్రధాన కారణం అప్పీలుదారు ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉండటం. రిటర్నింగ్ అధికారి మార్చి 6, 1956 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా, ఫిబ్రవరి 28, 1956న దాఖలు చేసిన అప్పీలుదారు యొక్క రెండు నామినేషన్ పత్రాలను తిరస్కరించారు, అయితే మూడవ

దానిని, అంటే మార్చి 1, 1956న ఆమోదించారు, ఎందుకంటే ఆ అధికారి ప్రకారం , ఫిబ్రవరి 29, 1956 వరకు అమలులో ఉన్న దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ (ఎమర్జెన్సీ నిబంధనలు) చట్టం , 1950 (17/1950) నిబంధనల ప్రకారం, అప్పీలుదారు ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నాడు కానీ దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత మార్చి 1, 1956న చట్టం (36/1955), అతను ఇకపై ప్రభుత్వం కింద అలాంటి పదవిని నిర్వహించలేదు. మే 3, 1956న, ప్రతివాది ఎన్నికల దరఖాస్తును కింద దాఖలు చేశారు . దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ చట్టం (36/1955) నిబంధనల ప్రకారం కూడా అప్పీలుదారు యొక్క మూడవ నామినేషన్ పత్రాన్ని తిరస్కరించాలని అతను సమర్పించిన ప్రజాప్రాతినిధ్య చట్టం , 1951లోని 81, అప్పీలుదారు పదవిని కలిగి ఉన్నాడు ప్రభుత్వం కింద లాభం మరియు అందువలన అతని కేసు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 102 (1)(ఎ) యొక్క నిబంధనల ద్వారా కవర్ చేయబడింది. అప్పీలుదారుకు అనుకూలంగా పోలైన ఓట్లు "పారివేయబడిన" ఓట్లు మరియు ప్రతివాది మాత్రమే మెజారిటీ చెల్లుబాటు అయ్యే ఓట్లను అందుకున్నందున అతను ఎన్నికైనట్లు ప్రకటించబడాలని అతను ప్రార్థించాడు.

ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్‌లోని మెజారిటీ జనవరి 31, 1957 నాటి ఉత్తర్వు ప్రకారం , మార్చి 1, 1956న, అప్పీలుదారు ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నారని మరియు రాజ్యాంగం యొక్క అర్టికల్ 102(1) (ఎ), కింద అతని నామినేషన్ పత్రం దెబ్బతింది వారు అతని ఎన్నికను పక్కనపెట్టారు మరియు "విసిరివేయబడిన" ఓట్లను ప్రతివాది ఎన్నికైనట్లు ప్రకటించారు. మెజారిటీతో విభేదిస్తూ , ఎన్నికల ట్రిబ్యునల్ ఛైర్మన్ మార్చి 1, 1956న, అప్పీలుదారు ప్రభుత్వంలో లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి లేరని , అతని నామినేషన్ పత్రం సరిగ్గా ఆమోదించబడింది మరియు అతని ఎన్నిక చెల్లుబాటు అయ్యేదని , అందువల్ల ప్రతివాది చేయలేరని పేర్కొన్నారు. ఎన్నికైనట్లు ప్రకటించాలి. ఫిబ్రవరి 28, 1956 నాటి అప్పీలుదారు యొక్క రెండు నామినేషన్ పత్రాలు చెల్లుబాటులో ఉన్నాయా లేదా అనే ప్రశ్నపై, అప్పీలుదారు ఆ తేదీన ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నందున అవి చెల్లవని ట్రిబ్యునల్ ఏకగ్రీవంగా పేర్కొంది.

ఫిబ్రవరి 28, 1956న అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన రెండు నామినేషన్ పత్రాలు చెల్లుబాటవుతున్నాయా లేదా అనే ప్రశ్నకు వెళ్లనవసరం లేదు, ఎందుకంటే మార్చి 1, 1956న దాఖలు చేసిన నామినేషన్ చెల్లుబాటు అయితే , వాటి చెల్లుబాటు ప్రశ్న తలెత్తదు. అప్పీలుదారు లాభదాయకమైన పదవిని కలిగి ఉన్నారనే ఊహతో మన ముందు వాదన కొనసాగిందని ఇక్కడ పేర్కొనవచ్చు. పార్టీల మధ్య వివాదం కాబట్టి ఈ లాభదాయక కార్యాలయం భారత ప్రభుత్వం కింద నిర్వహించబడిందా మరియు అప్పీలుదారినికి ఆర్టికల్ 102(1)(ఎ) కింద సభ్యత్వానికి అనర్హతకి పరిమితం చేయబడింది. ఈ వివాదాన్ని పరిష్కరించడానికి , నిర్మాణం యొక్క ముఖ్యమైన ప్రశ్న తలెత్తుతుంది: అప్పీలుదారు భారత ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నాడు

అయితే రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 102(1)(ఎ) అమలులో ఉందా ? ఈ ఆర్టికల్ కింది విధంగా ఉంది:

102(1) "ఒక వ్యక్తిని పార్లమెంటులో దేనిలోనైనా సభ్యునిగా ఎంపిక చేసినందుకు అనర్హుడవుతాడు–

(ఎ) అతను భారత ప్రభుత్వం లేదా ఏదైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన ఏదైనా పదవిని కలిగి ఉంటే , దాని హోల్డర్‌ను అనర్హులుగా ప్రకటించకూడదని చట్టం ద్వారా పార్లమెంటు ప్రకటించిన కార్యాలయం కాకుండా; "

ఈ కథనం సభ్యుల అనర్హత శీర్షిక కింద వస్తుంది. రాజ్యాంగంలోని అదే భాగంలో , అంటే, పార్ట్ 5, రాష్ట్రపతి మరియు ఉపరాష్ట్రపతి కార్యాలయాలకు ఎన్నిక కావడానికి అనర్హులు. ఆర్టికల్ యొక్క సంబంధిత భాగం. 58 రాష్ట్రపతి పదవికి అనర్హత వేస్తుంది:

ఆర్టికల్ 58(1) " ఎవరూ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికయ్యే వరకు అర్హులు కాదు–

(ఎ)...............................

(బి)...............................

(సి)...............................

(2) ఒక వ్యక్తి భారత ప్రభుత్వం కింద లేదా *ఏదైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కింద లేదా ఏదైనా స్థానిక లేదా ఇతర అధికారం కింద* పేర్కొన్న ప్రభుత్వాల నియంత్రణకు లోబడి ఏదైనా లాభదాయకమైన పదవిని కలిగి ఉన్నట్లయితే, అతను రాష్ట్రపతిగా ఎన్నికయ్యేందుకు అర్హులు కాదు."

66(4) ఆర్టికల్ లో వైస్ ప్రెసిడెంట్ విషయంలో ఇదే విధమైన నిబంధన ఉంది .

న్యాయవాది రెండు వ్యాసాల మధ్య భాషలో తేడాను సరిగ్గానే ఎత్తి చూపారు. ప్రెసిడెంట్ మరియు వైస్ ప్రెసిడెంట్ విషయంలో ప్రభుత్వ నియంత్రణకు లోబడి అధికారం కింద లాభదాయకమైన పదవిని నిర్వహించడం అనర్హత అయితే , చట్టసభల సభ్యుల విషయంలో అలా నిర్దేశించబడలేదు.

మదర్సా దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ అక్బరీ , దీనిలో అప్పీలుదారు మేనేజర్ (మొహత్మిన్) నియామకాన్ని కలిగి ఉన్నాడు , ఇది పర్షియన్ , అరబిక్ మరియు ముస్లిం మత శాస్త్రాన్ని బోధించే పాఠశాల. 1951కి ముందు ఇది హైదరాబాద్ నిజాం ప్రభుత్వంచే నిర్వహించబడింది మరియు

నడిపించబడింది. 1951లో ఈ పాఠశాలను దుర్గా కమిటీ స్వాధీనం చేసుకుంది. ఫిబ్రవరి 28, 1955న, అప్పీలుదారుకు దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ నిర్వాహకుడు పాఠశాల మొహత్మిన్ (మేనేజర్) గౌరవ నియామకాన్ని ఇచ్చారు. అతను నిర్వాహకుడు కింద పని చేయవలసి ఉంది మరియు పాఠశాల నిర్వహణకు బాధ్యత వహించాలి. కానీ మే 1955 నుండి అతనికి నెలకు రూ. 100 జీతం మరియు గౌరవ వేతనంగా వర్ణించబడింది.

అప్పీలుదారు తరఫు న్యాయవాది నిర్మాణ సంబంధమైన మూడు ప్రశ్నలను లేవనెత్తారు , ఈ పాఠశాల మేనేజర్‌గా ఈ నియామకం కార్యాలయానికి లేదా లాభదాయక కార్యాలయానికి లేదా ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని లాభదాయక కార్యాలయానికి సంబంధించినది కాదు. చివరి ప్రశ్నపై అప్పీలుదారుకు అనుకూలమైన నిర్ణయం , అంటే, ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని లాభదాయక కార్యాలయం , మిగిలిన రెండు ప్రశ్నల నిర్ణయాన్ని పూర్తిగా అనవసరంగా మారుస్తుంది మరియు అప్పీలుదారు లాభదాయకమైన పదవిని కలిగి ఉన్నాడని ఊహిస్తే , మిగిలి ఉన్న ప్రశ్న: ఇది ఒక ప్రభుత్వం కింద లాభదాయక కార్యాలయం మరియు అందువలన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 102 (1)(ఎ) పరిధిలోకి వచ్చిందా. దీన్ని గుర్తించడానికి, నియమిత అధికారం ఉనికిలోకి వచ్చిన శాసనంలోని నిబంధనలను మరియు శాసనం కింద దాని అధికారాలను మనం పరిశీలించాలి. 1936 కి ముందు మరియు 1936 వరకు దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ ఎండోమెంట్‌ని అజ్మీర్ చీఫ్ కమీషనర్ , రిలిజియస్ ఎండోమెంట్స్ యాక్ట్ (20/1863) యొక్క విభాగం 7 కింద ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ ద్వారా నిర్వహించబడింది. 1936లో అప్పటి సెంట్రల్ లెజిస్లేచర్ దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ చట్టాన్ని (1936లో 23) అమలులోకి తెచ్చింది. ఆ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం చట్టంలోని విభాగం 4 ప్రకారం ఏర్పాటు చేసిన దుర్గా కమిటీకి నిర్వహణ మరియు పరిపాలన అప్పగించబడింది. ఇది కమిటీ ప్రెసిడెంట్ పేరుతో దావా వేయడానికి మరియు దావా వేయడానికి హక్కును కలిగి ఉన్న శాశ్వత వారసత్వం మరియు ఉమ్మడి ముద్రతో కూడిన ఒక సంస్థ. కమిటీ యొక్క రాజ్యాంగానికి సంబంధించి విభాగం 5 ప్రక్కరం , 25 మంది సభ్యులను కలిగి ఉండాలి, వారిలో కొందరు ఎన్నికయ్యారు మరియు మరికొందరు నామినేట్ అయ్యారు. చట్టంలోని బిభాగం 11(ఎఫ్) దాని సేవకులందరినీ నియమించే అధికారాన్ని కమిటీకి ఇచ్చింది.

1936 చట్టం, దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ (అత్యవసర నిబంధనలు) ఆర్డినెన్స్ 3, 1949 ద్వారా భర్తీ చేయబడింది , దీని స్థానంలో దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ (అత్యవసర నిబంధనలు) చట్టం (27/1950) ద్వారా భర్తీ చేయబడింది. ద్వారా ఆ చట్టంలోని 3, 1936 చట్టం ప్రకారం ఏర్పాటైన దుర్గా కమిటీని రద్దు చేసి , నిర్వహణ బాధ్యతలను కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన అడ్మినిస్ట్రేటర్‌కు అప్పగించారు. సెక్షన్ 7 కేంద్ర ప్రభుత్వ నియంత్రణలో ఉండాలి మరియు 1936 చట్టం ప్రకారం ఏర్పాటైన కమిటీ యొక్క అన్ని అధికారాలను కలిగి ఉంది. ఆ చట్టం ఫిబ్రవరి 29, 1956 వరకు

అమలులో కొనసాగింది మరియు దాని కొనసాగింపు సమయంలోనే అప్పీలుదారు దాఖలు చేశారు. ఫిబ్రవరి 28, 1956న రెండు నామినేషన్ పత్రాలను రిటర్నింగ్ అధికారి తిరస్కరించారు.

1950 చట్టం, దుర్గా ఖ్వాజా సాహెబ్ చట్టం (36/1955) ద్వారా భర్తీ చేయబడింది , ఇది అక్టోబర్ 14, 1955న రాష్ట్రపతి ఆమోదాన్ని పొందింది , అయితే చమురు మార్చి 1, 1956 నుండి అమలులోకి వచ్చింది . ఈ చట్టంలోని 4(1) దుర్గా ఎండోమెంట్ యొక్క పరిపాలన , నియంత్రణ మరియు నిర్వహణ ఒక కమిటీకి అప్పగించబడింది , ఇది శాశ్వత వారసత్వం మరియు ఉమ్మడి ముద్రను కలిగి ఉన్న ఒక సంస్థ మరియు దాని అధ్యక్షుడి ద్వారా దావా వేయవచ్చు మరియు సంస్థ పై కూడా దావా వేయవచ్చు. కమిటీ యొక్క విభాగం 5 కింద 5 మందికి తక్కువ కాకుండా 9 మంది సభ్యులకు మించకుండా ఉండాలి. హనాఫీ ముస్లిం విశ్వాసానికి చెందిన వారందరినీ కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించాలి. బిభాగం 8 కమిటీని రద్దు చేసే అధికారాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇస్తుంది. విభాగం 9 కింద కమిటీ తో సంప్రదింపులు జరిపిన కేంద్ర ప్రభుత్వం దుర్గా యొక్క నాజీమ్ (నిర్వాహకుడు)ని కమిటీకి ఎక్స్-అఫీషియో కార్యదర్శిగా నియమించవచ్చు. అతని వేతనాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించాలి కానీ దుర్గా ఎండోమెంట్ నిధుల ఆదాయం నుండి చెల్లించాలి. కమిటీ తన పరిపాలన , నియంత్రణ మరియు నిర్వహణ అధికారాన్ని నాజీమ్ ద్వారా అమలు చేస్తుంది , కమిటీ యొక్క అధికారాలు మరియు విధులు విభాగం చట్టం యొక్క 11 లో ఇవ్వబడ్డాయి. ఈ విభాగం లోని నిబంధన (i) ఉల్లేఖించినప్పుడు ఈ కేసు ప్రయోజనం కోసం సంబంధితంగా ఉంటుంది:

విభాగం 11 "కమిటీ యొక్క అధికారాలు మరియు విధులు-

....

(i) దుర్గా ఎండోమెంట్ సేవకులను నియమించడం, సస్పెండ్ చేయడం లేదా తొలగించడం."

చట్టం యొక్క విభాగం 20 కింద ప్రయోజనాలను అమలు చేయడానికి ఉప-చట్టాలను రూపొందించే అధికారం కమిటీకి ఉంది మరియు ప్రతివాది వారిలో ఉండే నిబంధన (1) యొక్క ఉప నిబంధన 2 ని నొక్కిచెప్పారు. అది ఇలా అందిస్తుంది:

విభాగం 20 (2) "ముఖ్యంగా మరియు పైన పేర్కొన్న అధికారం యొక్క సాధారణతకు పక్షపాతం లేకుండా అటువంటి ఉప-చట్టాలు వీటిని అందించవచ్చు-

....

(i) దుర్గా ఉద్యోగుల విధులు మరియు అధికారాలు." ఈ విభాగం యొక్క సబ్-బిభాగం 5 క్రింది విధంగా ఉంది:

"(5) కేంద్ర ప్రభుత్వం, దాని ఉద్దేశాన్ని గతంలో ప్రచురించిన తర్వాత, అది ఆమోదించిన మరియు ధృవీకరించిన ఏదైనా ఉప చట్టాన్ని రద్దు చేయవచ్చు మరియు ఆ తర్వాత ఉప చట్టం ప్రభావం చూపదు."

ప్రతివాది వాదననుసరించి , 1955 చట్టం ప్రకారం , కమిటీ ఆఫ్ మేనేజ్‌మెంట్ కమిటీని ప్రభుత్వం నియమించాలి , ఆ కమిటీ పని చేసే నాజిమ్ (నిర్వాహకుడు)ని కూడా నియమిస్తుంది యిందుకటే విభాగం 6(2) కింద కమిటీలోని ఏ సభ్యుడినైనా పదవి నుండి తొలగించే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది మరియు దుర్గా ఉద్యోగుల విధులు మరియు అధికారాలను నిర్దేశిస్తూ కమిటీ ఉపచట్టం ను రూపొందించగలదు కాబట్టి , అప్పీలుదారు కేంద్ర ప్రభుత్వ నియంత్రణ మరియు పర్యవేక్షణలో ఉన్నారు. అందువలన అతను భారత ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నాడు. రాష్ట్రపతి మరియు ఉపరాష్ట్రపతి అనర్హతలను విధించడంలో రాజ్యాంగం అనర్హతలను స్పష్టంగా అందించింది , ఇందులో భారత ప్రభుత్వం లేదా ఏదైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన కార్యాలయం మాత్రమే కాకుండా ఒక కార్యాలయం కూడా ఉన్నాయి . పేర్కొన్న ప్రభుత్వాల నియంత్రణకు లోబడి ఏదైనా స్థానిక లేదా ఇతర అధికారం కింద లాభం. ఈ చివరి అనర్హత రాజ్యాంగం చట్టసభల సభ్యులకు వర్తించదు.

దుర్గా ఎండోమెంట్ కమిటీ భారత ప్రభుత్వంచే నియమించ బడుతుందనడంలో సందేహం లేదు, అయితే ఇది చట్టం యొక్క నాలుగు మూలల్లో పనిచేసే శాశ్వత వారసత్వంతో కూడిన సంస్థ. కమిటీ లేదా కమిటీ సభ్యులు భారత ప్రభుత్వంచే తొలగించ దగినవారు లేదా కమిటీ దాని ఉద్యోగుల విధులు మరియు అధికారాలను నిర్దేశిస్తూ ఉప-చట్టాలను రూపొందించవచ్చు కాబట్టి , కమిటీ సేవకులను లాభదాయకమైన కార్యాలయ హోల్డర్‌లుగా మార్చలేమని మా అభిప్రాయం. అప్పీలుదారు భారత ప్రభుత్వంచే నియమించబడడు లేదా భారత ప్రభుత్వంచే తొలగించబడడు లేదా భారతదేశ ఆదాయాల నుండి అతనికి చెల్లించబడదు. ఒక వ్యక్తిని లాభదాయకమైన కార్యాలయానికి నియమించడానికి లేదా అతనిని ఆ కార్యాలయంలో కొనసాగించడానికి లేదా అతని నియామకాన్ని వారి అభీష్టానుసారం రద్దు చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఉన్న అధికారం మరియు ప్రభుత్వ ఆదాయాల నుండి చెల్లింపు ఆ వ్యక్తి లాభదాయకమైన కార్యాలయాన్ని కలిగి ఉన్నారో లేదో నిర్ణయించడంలో ముఖ్యమైన అంశాలు. ప్రభుత్వ ఆదాయం కాకుండా ఇతర మూలం నుండి చెల్లింపు అనేది ఎల్లప్పుడూ నిర్ణయాత్మక అంశం కాదు. కానీ అప్పీలుదారు నియామకం ఈ పరీక్షలోపు రాదు.

ఎన్నికల చట్ట నివేదికలలో నివేదించబడిన అనేక ఎన్నికల కేసులు మా ముందు ఉదహరించబడ్డాయి, అయితే అవి వారి స్వంత వాస్తవాలపై నిర్ణయించబడ్డాయి మరియు ప్రస్తుత కేసు నిర్ణయంలో చాలా తక్కువ సహాయం. ప్రభుత్వం లేదా అటువంటి అధికారాన్ని అప్పగించిన అధికారి ద్వారా తొలగించే అధికారం యొక్క పరీక్ష , ప్రతివాది అతని కేసుకు మద్దతుగా నొక్కినప్పుడు ,

అప్పీలుదారుని తొలగించలేరు కాబట్టి ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు సమానంగా వర్తించదు. ప్రభుత్వం లేదా ప్రభుత్వం ద్వారా అధికారం పొందిన వ్యక్తి ద్వారా. అతను ఒక చట్టబద్ధమైన సంస్థ యొక్క సేవకుడు, దాని సేవకుల విషయంలో చట్టం ద్వారా అందించబడిన అధికారాలలో పని చేస్తుంది.

ప్రతివాది తన ఉపాన్ని బలపరచాలని కోరుకున్నాడు. ***శివానందన్ శర్మ వర్సెస్ ది, పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్***[1965] I. S. C.R. 1427] పై ఆధార పడటం ద్వారా విన్నవించినది, అది పారిశ్రామిక వివాదాల చట్టం కింద కేసు మరియు నిర్ణయం కోసం ప్రశ్న ఏమిటంటే , బ్యాంక్ తరపున బ్యాంక్ నియమించిన కోశాధికారి మరియు బ్యాంక్ జీతం చెల్లించిన క్యాషియర్ బ్యాంక్ సేవకుడా? అతడు సేవకుడేనని తేల్చారు. ఆ కేసు యొక్క నియమం ఏమిటంటే , యజమాని ఒక సేవకుడిని నియమించి , ఒక నిర్దిష్ట పనిని చేయడానికి మరియు వారి విశ్వసనీయత మరియు సమర్థతకు హామీ ఇవ్వడానికి అనేక మంది వ్యక్తులను నియమించడానికి అతనికి అధికారం ఇస్తే , సేవకుడు నియమించిన ఉద్యోగులు సమానంగా ఉంటారు. సేవకుడు , యజమాని సేవకులు. అయితే అప్పీలుదారు ప్రభుత్వం సేవకులను నియమించు కోవడానికి అధికారం ఉన్న ప్రభుత్వ సేవకుడిచే నియమించ బడలేదు లేదా భారతీయ ఆదాయాల నుండి అతనికి చెల్లించబడదు. యూనియన్ యొక్క ఆదాయాల నుండి చెల్లించకపోవడం ఎల్లప్పుడూ ఎటువంటి పర్యవసానానికి కారకంగా ఉండదు , అయితే ఈ సందర్భంలో పరిస్థితులలో ఇది కొంత ముఖ్యమైనది,

రాజ్యాంగంలోని వివిధ ఆర్టికల్స్ 58(2), 66(4), 102 (1)(ఎ) మరియు 19 1 (1) (ఎ) రాష్ట్రాల శాసనసభల సభ్యత్వానికి సంబంధించిన అంశాల పోలిక చట్టసభలు యూనియన్ యొక్క ప్రెసిడెంట్ మరియు వైస్ ప్రెసిడెంట్ కేసులా కాకుండా భారత ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాల కింద లాభదాయకమైన పదవిని కలిగి ఉన్నందున అనర్హత ఏర్పడుతుంది , అయితే ఈ ప్రభుత్వాల నియంత్రణలో అటువంటి అధికారి స్థానిక లేదా మరేదైనా అధికారం కింద ఉన్నట్లయితే కాదు. మేము చెప్పినట్లుగా, ప్రభుత్వం ద్వారా నియామకం మరియు తొలగింపు అధికారం లేదా ప్రభుత్వం అమలు చేసే నియంత్రణ అనేది ప్రభుత్వం కింద లాభదాయకమైన పదవిని కలిగి ఉన్న వ్యక్తికి అనుకూలంగా నిర్ణయించే ముఖ్యమైన పరిశీలన , అయితే అతను వెలుపల నుండి చెల్లించబడటం లేదు. రాష్ట్ర ఆదాయాలు దానికదే తటస్థ అంశం.

అప్పీలుదారుని పాఠశాల మొహత్మిన్ (మేనేజర్)గా నియమించడం పైన చర్చించిన ఏ పరీక్షలను సంతృప్తిపరిచినట్లు చూపబడలేదు. మరోవైపు, మార్చి 1, 1956న, అతను ని హోల్డింగ్ చేశారు. చట్టబద్ధమైన సంస్థ అయిన కమిటీ క ఈ ప్రభుత్వాల నియంత్రణలో ఈ ప్రభుత్వాల నియంత్రణలో కింద అతని నియామకాన్ని భారత ప్రభుత్వం లేదా దాని నియంత్రణలో నియామకం అని పిలవలేము లేదా అతని జీతం ప్రభుత్వ ఆదాయాల నుండి చెల్లించబడదు కానీ దుర్గా ఎండోమెంట్ నిధుల నుండి చెల్లించబడుతుంది. పరిస్థితులలో, అప్పీలుదారు ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో

లాభదాయకమైన పదవిని కలిగి ఉన్నారని మరియు ఛైర్మన్ అభిప్రాయం సరైన స్థానాన్ని నిర్దేశించిందని మెజారిటీ ట్రిబ్యునల్ తప్పుపట్టింది.

ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని లాభదాయక కార్యాలయానికి సంబంధించి ఈ అన్వేషణ దృష్ట్యా , ఏవైనా "పారవేయబడిన" ఓట్లు ఉన్నాయా లేదా ప్రతివాది ఎన్నికైనట్లు సరిగ్గా ప్రకటించబడిందా అనే ప్రశ్నకు వెళ్లవలసిన అవసరం లేదు.

అప్పీలుదారు ఎన్నిక తప్పుగా పక్కన పెట్టబడిందని మేము అభిప్రాయ పడుతున్నాము మరియు మేము అప్పీల్‌ను అనుమతించి , మెజారిటీ ట్రిబ్యునల్ ఆర్డర్‌ను పక్కన పెడతాము. అప్పీలుదారు తన ఖర్చులను ఈ న్యాయస్థానంలో ట్రిబ్యునల్ ముందు కూడా కలిగి ఉంటాడు.

అప్పీల్ అనుమతించబడింది.